

kunne få ophavsret til samlingen som sådan i medfør af § 5.

Bernerkonventionen 1948 art. 2, 2. stk. bestemmer, at det er forbeholdt unionslandenes lovgivninger at fastsætte hvilken beskyttelse der skal tilstås *oversættelser* af officielle tekster. Herom er ingen særlig regel givet i nærværende lovforslag, hvilket medfører, at sådanne oversættelser nyder almindelig beskyttelse efter § 4. Når en oversættelse publiceres af en offentlig myndighed, kan den dog i visse tilfælde alligevel henføres under reglen i § 9, f. eks. hvis en oversættelse af en konventionstekst optages i Lovtidende eller som bilag til en officiel betænkning.

Til § 10.

Fotografiske og kinematografiske billeder er efter Bernerkonventionen, således som denne er revideret i 1948, opført blandt de beskyttede værker i konventionens art. 2, stk. 1, men således at det, jfr. art. 7, stk. 3, er overladt til de nationale lovgivninger at fastsætte beskyttelsens varighed.

Medens kinematografiske værker (filmværker) efter gældende ret som efter lovforslaget er genstand for ophavsret, når de kan regnes for kunstneriske værker, har fotografierne i Danmark hidtil været holdt uden for det ved forfatter- og kunstnerretsloven etablerede beskyttelsessystem. Fotografier beskyttes i henhold til lov nr. 131 af 13. maj 1911 om eneret til fotografiske arbejder. Af historiske og praktiske grunde anser man det for rigtigst vedblivende at behandle fotografibeskyttelsen i en særskilt lov, og samtidig med nærværende lovforslag er der fremsat forslag til ny lov om retten til fotografiske billeder.

Efter lovforslaget udelukker beskyttelse efter loven om mønstre ikke ophavsret, hvilket stemmer med gældende ret.

Den pågældende lov er lovekendtgørelse nr. 193 af 1. september 1936. Her gives en beskyttelse for forbilleder for industrifrembringelsers ydre udstyr og ydre skikkelse. Beskyttelsen er dog afhængig af registrering og er væsentlig mere kortvarig end kunstnerretsbeskyttelsen, idet den højst kan udstrækkes til 15 år efter anmeldelsen. De frembringelser, som loven om mønsterbeskyttelse tager sigte på, særlig de såkaldte smagsmønstre, vil ofte tillige kunne være beskyttet i medfør af ophavsretslovgivningen, og en skarp skillelinje mellem de to loves områder lader sig vanskeligt drage. Stort set kan det dog siges, at ophavsretsbeskyttelsen kun kan omfatte de produkter, som — udover at opfylde et praktisk formål (f. eks. et tjene som spiseredskaber, som bohæve e. l.) — tillige har et egentlig kunstnerisk særpræg, medens smags-

mønsterbeskyttelsens særlige område bliver de praktiske brugsgenstande, som ikke kan opfattes som udtryk for en virkelig kunstnerisk indsats. Derimod ville det være urigtigt at lægge vægt på, om det praktiske eller det kunstneriske formål er hovedsagen, således at ophavsretsbeskyttelsen skulle være forbeholdt værker, hvor det kunstneriske formål er det dominerende, medens det brugsmæssige i forhold hertil er noget subsidiært, jfr. i øvrigt bemærkningerne til § 1, side 15, sp. 1.

Den ovenfor angivne afgrænsning svarer i det store og hele til dansk rets nuværende stilling. Efter at en mønsterbeskyttelse, i alt væsentligt svarende til den efter 1936-loven gældende, var blevet indført ved lov nr. 107 af 1. april 1905, blev det ved en ændring af den dagældende lov om forfatterret og kunstnerret, en ændring, der gennemførtes ved lov nr. 39 af 28. februar 1908, fastslået, at der til de kunstværker, der beskyttes efter kunstnerretsloven, også regnes originale kunstneriske arbejder, bestemt til forbilleder for kunstindustri og kunsthåndværk, samt de på grundlag af sådanne frembragte genstande, hvad enten disse fremstilles enkeltvis eller i større mængde. På grundlag af disse lovbestemmelser har der udviklet sig en retspraksis, hvorefter grænsen mellem de til den kraftigt virkende kunstnerretsbeskyttelse værdige værker af brugskunst, og de værker, der må lade sig nøje med mønsterbeskyttelsen, må siges at afhænge af en gradsbedømmelse af den æstetiske værdi, som er nedlagt i værket.

Kapitel II.

Indskrænkninger i ophavsretten.

I omtalen af reglerne vedrørende ophavsrettens hovedindhold er det anført, at den absolutte eneret med hensyn til fremstilling af eksemplarer af værket og med hensyn til de handlinger, der består i at gøre værket tilgængeligt for almenheden, ikke lader sig opretholde på alle områder. Det er nødvendigt at gøre undtagelser for så vidt angår visse former for benyttelse af åndsværker, hvor samfundets interesse i den frie adgang til at nyde godt af værkerne bliver så stærk, at den må tilgodeses uanset det i øvrigt eksisterende ønske om at give ophavsmandene en så effektiv beskyttelse som muligt. Også hensynet til den en ejer af et eksemplar tilkommende ejendomsret samt tekniske og praktiske grunde må føre til visse begrænsninger i eneretten. Alle ophavsretslove indeholder derfor også bestemmelser herom, men det må indrømmes, at den hidtidige danske lovgivning (lov 1933 §§ 14, 15 og 31) på visse områder er gået temmelig vidt med hensyn